

کمک کنیم غنی پور تعطیل نشود

عاطفه جعفری خبرنگار گروه فرهنگ

جوایز ادبی همیشه مهم هستند. نکته مهم در جوایز ادبی این است که گاهی مردم سلیقه شان برعکس آن چیزی را نشان می دهد که انتظار داریم. دی ماه سال ۱۳۹۶، خبرگزاری «اینا» در یک نظرسنجی از مردم پرسیده بود که کدام جایزه داستانی به سلیقه شما نزدیک تر است؟ نکته جالب اینکه در این نظرسنجی اسامی مختلفی مثل جایزه جلال آل احمد، جایزه دوسالانه شیراز، جایزه هفت اقلیم، جایزه احمد محمود، جایزه سیلک کاشان، جایزه شهید غنی پور، جایزه مهرگان ادب، جایزه واو و جایزه پروین به چشم می خوردند اما در این بین بیشترین بازخورد و نظر برای جشنواره ادبی شهید غنی پور بود؛ جشنواره ای که به اسم یک شهید و در مسجد برگزار می شد و پایه گذار آن نویسنده فقید امیرحسین فردی است. جشنواره ای مردمی و به قول رضا امیرخانی، نویسنده شناخته شده کشورمان تنها جشنواره ای که برای گرفتن جایزه ات باید کفشت را در بیاوری. این جایزه از قدیمی ترین جایزه های ادبی بخش خصوصی است و آثاری که برای داوری به این جایزه ادبی ارسال می شدند زیر نظر نویسندگان مسجد جوادالائمه بررسی می شد. روز گذشته شورای نویسندگان مسجد جوادالائمه (ع)، همزمان با اعطای جوایز برندگان دوره بیست و دوم پایان فعالیت این جایزه را اعلام کردند. این اتفاق شاید در فضای فرهنگی ایران عجیب نباشد و نمونه های مشابه چنین وضعیتی را شاهد باشیم اما می تواند محل پرسشی باشد از اینکه چرا و چگونه ظرفیت های اینجتنی به راحتی از بین می روند.

بیانیه شورای نویسندگان مسجد جوادالائمه

جایزه کتاب سال شهید «غنی پور» تعطیل شد!

شورای نویسندگان مسجد جوادالائمه (ع)، برگزارکننده جایزه کتاب سال شهید غنی پور با تحلیل چالش ها و اولویت های ادبیات داستانی معاصر ایران و توجه به شرایط موجود و پیدایش نیازهای جدید مخاطبان، تصمیم گرفت همزمان با اعطای جوایز برندگان دوره بیست و دوم، پایان فعالیت این جایزه را اعلام کند.

شورای نویسندگان مسجد جوادالائمه (ع) در بیانیه ای اعلام کرد: رَبِّ اَدْخُلْنِيْ مَدْخَلَ صِدْقٍ وَاُخْرِجْنِيْ مَخْرَجَ صِدْقٍ «ایه ۸۰ سوره اسراء»؛ آفرین جان آفرین پاک را که قسم یاد کرد بر قلم صنع و کتاب رازآلود آفرینش را با جوهر دریای کرم و رحمت بی انتهایش قلم زد. صورتگر بی بدیلی که «آب وز گل آینه ای کرد بر برادر گرفت، و با خلق نبی اکرم، محمد مصطفی (صلی الله علیه و آله) و ائمه اطهار (علیهم السلام) لطف بیکران خداندن اش را بر آدمیان تمام کرد. سلام بر رهاگردیدگانی که در این گذرگاه خاکی «نظر کردند به وجه اله» و در آستان ربوبی ذات اقدس حق، به مقام ولایت شهادت نایل آمدند؛ به ویژه شهید حبیب غنی پور، عاشق وارسته ای که به اعتبار و آبرویش، چراغ محفل «شورای نویسندگان مسجد جوادالائمه» را فروختم تا بهانه ای باشد برای گرد آمدن جان های شایسته کلمه و ادب در آن گوشه روشن و پاک. همچنین گرامی می داریم نام و یاد زیادادامیر حسین فردی، بنیانگذار شورا و مجاهد نستوه عرصه قلم را که یک عمر «به نایب نظر حل

معما می کرد». جریان ادبی شورای نویسندگان مسجد جوادالائمه (ع) طی قریب به نیم قرن تکاپو - با این باین که ادبیات غنی و داستان های اصیل، ملت های فهیم می پرورند - همواره کوشیده است در مسیر صدق گام بردارد و ضمن ادای دین به آرمان های بلند ملت عزیز ایران، با پایبندی به اصول حرفه ای ادبیات داستانی، به قدر بضاعت، در خدمت رشد و بالندگی ادبیات داستانی سازنده و متعهد کشورمان باشد. امر خطیری که برگزاری ۲۲ دوره جایزه انتخاب کتاب سال شهید حبیب غنی پور طی سه دهه، از جمله مصادیق آن است. این شورا که همیشه آینه دار اوضاع و فرزند زمانه خود بوده است، طی نیم قرن گذشته ویرکده های زیر رابر حسب مقتضیات و شرایط جامعه اتخاذ نموده است؛ دوره اول: در اواسط دهه پنجاه، به همت زنده یاد امیرحسین فردی، محافل داستان خوانی و قصه گوئی در کتابخانه مسجد جوادالائمه (ع) در یکی از محله های جنوب غرب تهران برگزار گردید. در این دوره تلاش می شد ذائقه مخاطبان و اعضای کتابخانه - که بالغ بر هفت هزار نفر بودند - با روایت های جذاب و اثرگذار شیرین گردد و ظرفیت قصه و داستان - که نزدیک ترین رسانه به تارهای فطرت بشر است - برای پرورش فکر و روح کودکان و نوجوانان به کار گرفته شود. دوره دوم: پس از پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷، جلسه های داستان نویسی - دوشنبه های هر هفته - با حضور اعضای فعال تر و علاقه مندان به داستان نویسی، آغاز شد و رونق خاصی به فعالیت های این جمع بخشید. جلسات صمیمی و پر شور این گروه یادگیرنده، هجده سال دوام داشت که حاصل آن معرفی چندین نویسنده و منتقد ادبی به جامعه ادبیات داستانی ایران بود. دوره سوم: در سال ۱۳۶۵ و پس از شهادت حبیب غنی پور - یکی از اعضای خلاق این شورا که آن زمان دانشجوی رشته ادبیات فارسی دانشگاه شهید بهشتی بود - ایده برپایی «جایزه انتخاب کتاب سال شهید حبیب غنی پور» توسط امیرحسین فردی، در کنار مزار آن نویسنده شهید مطرح و در سال ۱۳۷۶ اولین دوره این جایزه خود جوش و مردمی برگزار شد. طی برگزاری بیست و دو دوره این جایزه، آثار برتر نویسندگان در زمینه داستان کودک، نوجوان و بزرگسال معرفی شدند که جزئیات آن در وب گاه این جایزه ثبت گردیده است. دوره چهارم: این شورا با تحلیل چالش ها و اولویت های ادبیات داستانی معاصر ایران و توجه به شرایط موجود و پیدایش نیازهای جدید مخاطبان، تصمیم گرفت همزمان با اعطای جوایز برندگان دوره بیست و دوم، پایان فعالیت این جایزه را اعلام دارد و از این پس، توان خود را صرف زمینه های دیگری کند که تربیت نسل جدید داستان نویسان و انتقال تجربه به نویسندگان نو قلم، از آن جمله اند. امید است این تلاش های هر چند اندک، مورد رضایت باری تعالی قرار گرفته و پاسخگویی بخشی از نیازهای ادبیات داستانی میهن عزیزمان باشد.

مرامنامه شورای نویسندگان مسجد جوادالائمه (ع)

از روزی که تابوت حبیب را بر سرانه های خود نشانندیم و از کوچه ها و خیابان های ماتمزه محل تا بهشت زهرا بدرقه کردیم سالیان زیادی گذشته است. گذران همه سال به دلایلی عیدیه و متعارف می توانست بهانه ای برای فراموشی آن روز باشد اما چنین نشد؛ سوادینی شورا نگیز و نجیب سد این نسیان و مانع فراموشی آن روز شد. آن سوادینی شورا نگیز از جنس همان آرمانی بود که حبیب به تمنای آن جان باخت و به صف شهدا پیوست. در آن روز ماتم زار بیامانی ناکفته و نا نوشته میان ما که تابوت را بر شانه هایمان نشانده بودیم. معتقد شد. اینکه نام و نشان حبیب نباید فراموش بشود؛ چراکه او علاوه بر داشتن همه امتیازهای یک شهید یک ویژگی کمیاب نیز داشت. او اهل قلم بود و به معنای اخص کلام، نویسنده. جنگ که به پایان رسید ناگهان در یافتیم که حبیب غنی پور در میان هزاران شهید یک نویسنده ایرانی بود که در جبهه های جنگ به عنوان یک بسیجی و رزمنده داوطلب شرکت کرده و به شهادت رسیده است. او در واقع نماینده اهل قلم در صف شهدا بود. اگر دفاع مقدس ملت ایران را یک نقطه عطف پرافتخار تاریخ این سرزمین بدانیم شرکت در آن نیز فخری بزرگ محسوب می شود که از میان نویسندگان کشور این افتخار نصیب حبیب غنی پور شده بود تا گواه بر تعهد نویسنده ایرانی در قبال آن آزمون بزرگ تاریخ باشد. از این منظر دیگر حبیب غنی پور یک نویسنده تازه کار و نویسنده نیست که نامش تنها در محدوده یک مسجد یا مدرسه و محل تکرار شود بلکه او نماد حضور نویسندگان ایرانی در جبهه های شرف و شرافت و موجب افتخار این طیف فرهیخته است. اکنون حبیب غنی پور متعلق به همه اهل قلم این سرزمین است. اگر چه شانه پر زین تابوت او داشتن فضیلت بزرگی است که توفیق آن نصیب حلقه نویسندگان مسجد جوادالائمه (ع) شده است که سالیانی چند رفیق او بوده اند و پای این رفاقت هم ایستاده اند. حبیب، سرمایه بزرگ ملی و دلیل مباحثات و سرپانده همه نویسندگان اهل قلم است. بی تفاوت ماندن نسبت به وی جفایی بزرگ و نابخشودنی به ادبیات متعهد و ارزش های ولایت انسانی و الهی است. باور کنیم که شهید حبیب غنی پور به عنوان یک

واکنش وزارت ارشاد به تعطیلی جایزه غنی پور

یاسر احمدوند معاون فرهنگی وزارت ارشاد به تسنیم گفت: «من هم از علت های واقعی تعطیلی این جایزه مطلع نیستم، پیگیری می کنیم اگر دلیل تعطیلی جایزه حمایت های مالی باشد، تلاش می کنیم این مسأله حل شود، اما اگر دلایل دیگری مطرح باشد به هر حال تصمیم گیران در این جایزه باید تصمیم نهایی را بگیرند.» جشنواره ادبی غنی پور از آن جشنواره هایی است که وجودش برای حوزه نشر می تواند برکت به همراه داشته باشد. به احتمال زیاد یکی از موضوعاتی که باعث شده این جشنواره به تعطیلی برسد با توجه به خصوصی بودن آن، بحث مالی است، مسأله ای که مهم است اما می تواند قابل حل باشد و نباید گذاشت که این جشنواره برای بحث مالی به تعطیلی برسد. اقبالی که نویسندگان و ناشران و اهالی نشر به این جشنواره داشتند و دارند، می تواند در راستای هدف انتخاب کتاب های خوب و با کیفیت و همچنین تولید این کتاب ها تاثیرگذار باشد. حمایت مالی نهاد های مختلفی که در حوزه نشر حضور دارند، حتما می تواند برای برگزاری دوباره و ادامه دادن این راه کمک کننده باشد.

معرفی برگزیدگان آخرین دوره جایزه

بنابه به اعلام دبیر جایزه کتاب سال شهید غنی پور و به نقل از هیات داوران بخش رمان بزرگسال بیست و دومین دوره این جایزه ادبی، کتاب خسرو شیرین نوشته خسرو باباخانی از انتشارات کتابستان معرفت در این بخش به عنوان کتاب سال انتخاب و معرفی شد. محمد ناصری، عضو شورای نویسندگان مسجد جوادالائمه (ع) و دبیر این دوره از جایزه، اعلام کرد: داوران این بخش با مطالعه و رصد بیش از ۱۴۰۰ رمان منتشر شده در سال ۱۴۰۰ در سه مرحله به داوری پرداختند. در هر یک از جلسات نشست های داوری، تعدادی کتاب برای بررسی بیشتر به جلسات و مراحل بعدی داوران راه یافت. قضاوت این تعداد کتاب پس از داوری به معرفی چهار رمان به عنوان نامزد نهایی منجر شد.

۱- خسرو شیرین، نوشته خسرو باباخانی
 ۲- نوزده تماس بی پاسخ، نوشته خدیجه خانی
 ۳- وتن دادم وطن، نوشته مریم بصیری

نتیجه نهایی کتاب برگزیده سال: رمان خسرو شیرین نوشته خسرو باباخانی به دلیل پرداختنی واقع گرایانه، تأمل برانگیز و دردناک از جنگ و آوارگی مردم جنوب و خصوصاً مردم نجیب آبادان و احترام ویژه به وفاداری، به عنوان کتاب سال جایزه شهید غنی پور معرفی می شود.

کتاب تقدیری: رمان نوزده تماس بی پاسخ نوشته خدیجه خانی به دلیل توجه به موضوع بیماری پاندمیک کووید ۱۹ و روایتی ساده از دلنگی انسان ها در هنگامه بلایا و نیازشان به یکدیگر، قابل تقدیر شناخته شد. در پایان داوران گروه رمان جایزه شهید حبیب غنی پور، ضمن تقدیر از پدید آوزندگان رمان های منتشر شده در سال ۱۴۰۰م از نویسندگان، ناشر، توزیع کننده و سایر عوامل دخیل در آماده سازی یک رمان، با تصمیم قلب به خادمان کتاب و ادبیات و داستان کشور، خسته نشاید و خوداقت می گوید.

گفتنی است هیات داوران این دوره در بخش رمان بزرگسال، ابراهیم زاهدی مطلق، مصطفی خرامان و گلعلی بابایی بودند. بنا به اعلام دبیر این جایزه و به نقل از هیات داوران بخش نوجوان بیست و دومین جایزه

ادبی شهید حبیب غنی پور، کتاب من و آقای همسایه نوشته علیرضا متولی از انتشارات به نشر در این حوزه به عنوان اثر برگزیده انتخاب و معرفی شد. به گزارش دبیرخانه این جشنواره، محمد ناصری، عضو شورای نویسندگان مسجد جوادالائمه (ع) و دبیر این دوره از جایزه، اعلام کرد: داوران این بخش، از میان ۸۷۵ اثر - چاپ اول - منتشر شده در سال ۱۴۰۰، سسی ونه عنوان را بعد از چند مرحله ارزیابی اولیه به مرحله نهایی آوردند. در این مرحله داوران پس از مطالعه دقیق و بحث و تبادل نظر و گفت و گو در جلسات حضوری سرانجام چهار اثر زیر را از میان این ۳۹ کتاب به عنوان نامزد های نهایی بخش رمان نوجوان معرفی کردند.

۱. شوه، نوشته آریا یعقوب زاده از انتشارات قصه و داستان
 ۲. من و آقای همسایه، نوشته علیرضا متولی از انتشارات به نشر
 ۳. پرواز اسب سفید، نوشته سیده مدرا موسوی از انتشارات به نشر
 ۴. من ضامن، نوشته مصطفی خرامان از انتشارات به نشر

هیات داوران بخش نوجوان معتقدند که در سال ۱۴۰۰، رمان نوجوان به لحاظ کمی و کیفی رشد چشمگیری نداشته که احتمالاً یکی از دلایل آن شیوع کرونا و تبعات آن بوده است. اما نباید از نظر دور داشت که این گروه سنی حساس که در مرحله بلوغ جسمی و ذهنی قرار دارند، بیش از هر چیزی به ادبیات پر مایه هوس ساز و آگاهی بخش نیازمند هستند. لذا جا دارد، مدبران فرهنگی و نظام تعلیم و تربیت کشور، با فراهم نمودن تمهیدات و تسهیلات مناسب، از ترویج ادبیات کودک و نوجوان - به ویژه در سطح مدارس - به نحو موثر حمایت کنند؛ چراکه ادبیات غنی، بهترین رسانه برای ارتباط با مخاطب و موثرترین عامل بالندگی روحی و فکری اوست.

نتیجه نهایی بخش رمان نوجوان

هیات داوران بخش رمان نوجوان، کتاب من و آقای همسایه، نوشته علیرضا متولی را به عنوان کتاب سال معرفی می کند که برخی دلایل آن عبارتند از: مخاطب شناسی مناسب و پرداختن به دغدغه های فکری و مسائل اجتماعی این گروه سنی، ایجاد کشش و خلق جهان داستانی جذاب و باور پذیر، شخصیت پردازی خوب و پرتانگبختن حس همذات پنداری در مخاطب. همچنین در این بخش کتاب شوه، نوشته آریا یعقوب زاده، شایسته تقدیر دانسته شد. توجه به موضوع حیاتی

محیط زیست و خلق فضا های طبیعت گرایانه زیبا و باشکوه در قالب روایتی دلنشین و پر ماجرا از جمله دلایل این انتخاب بوده است. گفتنی است هیات داوران این دوره خسرو باباخانی، حبیب یوسف زاده و محمد علی قربانی بودند.

معرفی برگزیدگان بخش کودک بنا به اعلام دبیر این جایزه و به نقل از هیات داوران بخش کودک بیست و دومین جایزه ادبی شهید حبیب غنی پور، کتاب یک دروغ کوچولو و دوست بزرگ، دوست کوچک در این بخش به عنوان آثار برگزیده انتخاب و معرفی شدند. به گزارش دبیرخانه این جایزه، محمد ناصری، عضو شورای نویسندگان مسجد جوادالائمه (ع) و دبیر این دوره از جایزه، اعلام کرد: گروه داوری کودک جایزه شهید حبیب غنی پور با مطالعه و پایش ۱۷۰۰ عنوان کتاب منتشر شده در سال ۱۴۰۰ پس از مرحله ویرش اولیه، ۵۶ عنوان کتاب را شایسته صعود به مرحله دوم داوری دانست. گروه داوران پس از مطالعه تطبیقی این آثار، پنج عنوان کتاب زیر را به عنوان نامزد های دریافت جایزه معرفی کرد.

۱. یک دروغ کوچولو، شکوه قاسم نیا
 ۲. قلب فروزان مترسک، جمال اکرمی
 ۳. دوست بزرگ، دوست کوچک، کلر ژوربت
 ۴. قلب سفید پدربزرگ، مسلم ناصری
 ۵. غروب بازی، لاله جعفری

نتیجه نهایی این بخش به این شرح است: کتاب برگزیده سال: کتاب یک دروغ کوچولو، نوشته شکوه قاسم نیا، به دلیل خلق اثری با نگاه خلاق، تخیل هنری و زبان عاطفی و بهر همنندی هوشمندانه و ظریف از عناصر داستان کودک، در عین درونمایه های مناسب.

کتاب تقدیری: کتاب دوست بزرگ، دوست کوچک، نوشته کلر ژوربت به دلیل بیان هنرمندانه و استفاده از شگردهای خلاق داستان کودک، در عین داشتن درونمایه عمیق.

گفتنی است هیات داوران این دوره در بخش کودک، ناصر نادری، محمد حسن حسینی و علی اصغر جعفریان بودند.